

Vakbondssteun voor staking op internationale vrouwendag

Volgend op de massale staking voor vrouwenrechten in Spanje vorig jaar op 8 maart, maar ook de staking voor gelijk loon (tegen de lagere lonen voor “gefeminiseerde” jobs) in Glasgow op 23 oktober vorig jaar, heeft de Franstalige christelijke bediendenbond CNE een stakingsaanzegging ingediend voor 8 maart dit jaar. De oproep werd overgenomen door ACV en ACOD LRB in Brussel. Campagne ROSA verwelkomt deze beslissing als een eerste stap naar de deelname van België aan het uitbouwen van wereldwijde actie rond vrouwenrechten – en dan vooral de rechten van werkende vrouwen – op 8 maart en zal deelnemen daar waar dat mogelijk is. Artikel door Anja Deschoemacker.

De ervaring en lessen van Spanje en Glasgow

De initiatiefneemsters van het ‘8 maart collectief’ stellen dat ze niet verwachten dat de impact zo groot zal zijn als in Spanje, waar zes miljoen mensen deelnamen en in verschillende steden massabetogingen plaatsvonden. Dat is ongetwijfeld waar. De staking in Spanje speelde zich af na jaren van groeiend straatprotest en na maanden van gecoördineerde campagne om de staking op te bouwen. Het was een campagne waaraan uiteraard vrouwenorganisaties deelnamen, maar ook jongeren- en LGBT-organisaties en buurtcomités en sociale organisaties allerhande die zich in de laatste jaren hebben verzet tegen het besparingsbeleid van regering en stadsbesturen, waaronder ook de enorme beweging tegen de huisuitzettingen als gevolg van de financiële crisis. Het is die brede campagne die de vakbonden ertoe aanzette de stakingsoproep te vervoegen. Voor alle duidelijkheid: de miljoenenstaking was geen “vrouwenstaking” zoals de pers in België, maar ook de deelneemsters aan het ‘8 maart comité’ het voorstellen – zowel vrouwen als mannen namen deel aan de strijd voor de eisen van loongelijkheid en tegen geweld op vrouwen. Dat is ook de enige manier om op termijn die eisen binnen te halen: de eenheid van de arbeidersklasse in de strijd ervoor.

De Spaanse staking op 8 maart vorig jaar kwam niet uit de lucht vallen. Er was in dat land de afgelopen jaren een wedergeboorte van de vrouwenbeweging in de massale acties tegen pogingen van de toenmalige rechtse PP-regering om het recht op abortus in te perken. Tegen de achtergrond van een diepe crisis en harde besparingsmaatregelen die zeker op vrouwelijke sectoren als onderwijs en gezondheidszorg een enorme impact hadden op vlak van personeelskader, lonen en werkvoorwaarden, maar ook op de voorziening van diensten die vrouwen met kinderen toelaten buitenshuis te werken, groeide de revolutie. Vrouwen wa-

ren ook enorm betrokken in de strijd tegen de uithuiszettingen toen steeds meer mensen hun hypotheek niet meer konden betalen – een strijd die ertoe leidde dat de woordvoerster ervan, Ada Colau, burgemeester van Barcelona werd. Sindsdien zagen we ook de revolutie tegen de afloop van het proces van de “wolvenbende”, waarin vooral het slachtoffer van een groepsverkrachting in een negatief daglicht werd gesteld en de daders er goedkoop vanaf kwamen.

Ook in Glasgow is er een hele voorgeschiedenis die het succes van de staking eind oktober verklaart. De actie kaderde in lang uitgesponnen loononderhandelingen van de lokale openbare diensten. Personeel uit de meest gefeminiseerde diensten met de laagste verloning namen het voortouw in de staking. Ze eisten gelijk loon voor gelijk werk. Zowel vrouwen als mannen uit die diensten staakten mee. Bovendien werd de staking vervoegd door onder meer straatvegers, grotendeels mannen, die buiten de officiële stakingsaanzegging vielen.

Wat is het doel van de staking?

In Spanje en Glasgow was dat doel zeer duidelijk: voor vrouwenrechten, maar concreet ook voor loongelijkheid en dus een loonsverhoging voor de laagste lonen. In België spreken de initiatiefneemsters echter over het “zichtbaar maken van het vrouwenwerk in de samenleving” en over het aantonen dat “zonder vrouwen de wereld niet kan draaien.” De oproep tot staking houdt niet enkel een staking van de loonarbeid in – een instrument dat druk kan zetten op de loononderhandelingen met het patronaat en de regering – maar ook een staking van al die andere taken die vrouwen uitvoeren.

Waar campagne ROSA zeker haar steun zal geven aan de sta-

king in bedrijven waar voldoende steun daarvoor is opgebouwd – en vorig jaar reeds waren er al acties aan bijvoorbeeld de VUB en UGent (werkonderbrekingen gekoppeld aan personeelsvergaderingen over het thema) – denken we dat een staking van de huishoudelijke taken weinig zoden aan de dijk zet en bovendien voor veel vrouwen met kinderen onhaalbaar is, zo o.a. voor eenoudergezinnen (in grote meerderheid vrouwen met kinderen) die in Vlaanderen een vijfde uitmaken van de gezinnen met kinderen en in Brussel reeds 33%. Een deel van die moeders kan misschien rekenen op steun uit hun sociale omgeving om de zorg voor de kinderen voor een dag op te vangen, maar met een grote graad van armoede onder deze lagen en alle gevolgen van dien, zoals een gebrek aan sociaal leven, hebben veel van hen niet zo'n weefsel waarop ze terug kunnen vallen.

Maar het is vooral ook zo dat de ene staking en de andere niet met elkaar te vergelijken vallen. Een staking in een bedrijf is bij uitstek een collectieve actie terwijl de strijd binnen koppels voor een gelijke verdeling van de huishoudelijke taken een individuele actie is, waarbij je niet kunt rekenen op solidariteit van grote groepen collega's en vakbondsorganisaties. Campagne ROSA denkt bovendien dat de oplossing voor de dubbele dagtaak voor vrouwen niet zozeer ligt in het meer doen meedraaien van mannen in de huishoudelijke en zorgtaken binnen het gezin, maar in de uitbouw van openbare diensten – met degelijke lonen en werkvoorwaarden voor het personeel, en toegankelijk voor iedereen die ze nodig heeft – die de combinatie werk en gezin vergemakkelijken.

Dat betekent het terugdraaien van de besparingen in de gezondheidszorg, kinderopvang en onderwijs, maar ook bijvoorbeeld in de ouderenzorg en de zorg voor mensen met een beperking, en massale publieke investeringen om diensten en zorg terug op peil te brengen na drie decennia van onderinvestering en afbraak. Het vereist ook de strijd voor een werktijdverkorting: 30 urenweek zonder loonverlies en met bijkomende aanwervingen – om de werkdag werkbaar te maken voor iedereen, maar ook om een einde te maken aan de werkloosheid die dagelijks druk zet op de lonen van ons allen en veel vrouwen, maar ook jongeren en steeds meer ouderen, dwingt tot het aanvaarden van jobs met lonen waarvan je niet kunt leven.

Er is een bovendien een strijd nodig die de constante uitbreiding van de nieuwe lage loonsectoren stopt en terugdraait en bijvoorbeeld de dienstencheques en de onthaalmoeders in publieke handen neemt, waarbij de toegang tot de diensten verzekerd is voor iedereen die ze nodig heeft (en niet alleen voor zij die ze kunnen betalen) en waarbij het personeel over een degelijk statuut beschikt en goede lonen en arbeidsvoorwaarden.

Verdere eisen om een echte impact te hebben op het leven van veel vrouwen – en om hen financiële onafhankelijkheid te bieden – zijn hogere minimumlonen die een algemene invloed hebben, ook in die sectoren waar het moeilijk is zich voldoende te organiseren om de strijd te voeren en een hoger minimumpensioen. Beide eisen worden naar voren gebracht in de komende algemene staking in gemeenschappelijk vakbondsfront op 13 februari en we roepen Rosa-leden op deel te nemen. Ook de individualisering van de vervangingsuitkeringen – waarbij het

statuut “samenwonende” wordt afgeschaft, die al decennialang grote groepen vrouwen veroordeelt tot afhankelijkheid van de partner (en jongeren tot afhankelijkheid van de ouders) – gecombineerd met kinderbijslag die de reële kosten van een kind dekt en het optillen van alle sociale uitkeringen boven de armoedegrens.

Geen van deze eisen kan bereikt worden met een beweging van alleen vrouwen en wordt geen stap verder geholpen door een staking van de huishoudelijke taken. Het belang van de ontwikkeling van een internationale staking op 8 maart ligt in het ontwikkelen van arbeiderseenheid rond dergelijke eisen. Enkel de brede arbeidersbeweging heeft de kracht om dergelijke eisen af te dwingen. Dat is enkel mogelijk als we begrijpen dat de strijd voor vrouwenemancipatie er niet één is van vrouwen tegen mannen, maar een strijd van vrouwen en mannen tegen een systeem dat ten gronde gebaseerd is op ongelijkheid en discriminatie en dat dagelijks tonnen vooroordelen rondstrooit om de arbeidersbeweging te verdelen.

De oproep van campagne ROSA

We roepen onze leden en sympathisanten op om te kijken op hun werkplaats of het mogelijk is tot een werkonderbreking te komen op 8 maart, gekoppeld aan algemene personeelsvergadering om te praten over de noodzakelijke eisen en te zien wat binnen het eigen bedrijf kan gebeuren om een einde te maken aan de loonongelijkheid en hoe de solidariteit daarvoor bij het volledige personeel kan worden opgebouwd. We roepen alle vakbonden op echte stakingen en werkonderbrekingen te ondersteunen en te beginnen bouwen aan de Belgische deelname aan de heropbouw van 8 maart zoals het oorspronkelijk is ontstaan: als een strijddag van de werkende vrouwen als onderdeel van de internationale socialistische arbeidersbeweging.

We willen hier verwijzen naar de oproep van Ruth Coppinger in Ierland (lid van ROSA, parlamentslid voor de Socialist Party, zusterpartij van LSP, en centrale figuur in de strijd voor het recht op abortus, bekend ook voor haar protesten tegen de strafeloosheid van geweld op vrouwen) voor werkonderbrekingen op 8 maart – voor gelijkheid en tegen geweld op vrouwen, een oproep waarachter zich een aantal vakbonden hebben geschaard. De actie heeft alle kans op groot succes, na jaren van massale actie rond het recht op abortus, rond geweld op vrouwen, rond de financiering van de gezondheidszorg geaccentueerd door de huidige staking van verpleegsters en vroedvrouwen en ander ziekenhuispersoneel en de grote deelname van vrouwen in campagnes als de strijd tegen de waterbelasting en in de beweging voor betaalbare huisvesting. Hiermee kan Ierland het lijstje landen dat deelneemt aan de internationale staking voor vrouwenrechten vervoegen.

In België wordt nu een eerste stap gezet, wat campagne ROSA toejuicht. We zullen onze bijdrage leveren om er een eerste succes van te maken, door een steun aan de staking in bedrijven waar dat mogelijk is, en door het verder uitbouwen van de strijd met de acties die in diverse steden voorzien zijn op 8 maart.